

การพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
Development of a plan for a Creative Art and Culture street in the city of
Chiang Saen. Chiang Rai province

พระครูธีรศาสน์ไพศาล. Phrakruuteerasatpaisan

อรุณ สิทธิวงศ์ Aroon Sittiwong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

Thanit_loonlawan@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบของถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ 1.เพื่อศึกษาการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ 2. เพื่อพัฒนารูปแบบของถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 3. เพื่อนำรูปแบบการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารและภาคสนาม ภาคเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผลการวิจัยพบว่า มีการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เช่น การทำโลโก้ สัญลักษณ์เมืองเชียงใหม่ การทำตุ๊กต่านา การทำแลนด์ มาร์คไว้ถ่ายรูป ที่เห็นเป็นเชิงประจักษ์ และ รูปธรรมมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนา.ถนนศิลปวัฒนธรรม.เชิงสร้างสรรค์

Abstract

Research paper concerning development of a plan for a Creative Art and Culture street in the city of Chiang Saen. Chiang Rai province. The objectives are as follows. 1. To study the development of a Creative Art and Culture street. 2. To develop a plan for a Creative Art and Culture street in Chiang Saen city. Chiang Rai 19-20 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

province. 3. To put the plan for a Creative Art and Culture street in Chiang Saen city. Chiang Rai province into application. The paper uses Qualitative Research including documentary information and field work. The documentary aspect involves collecting information from documents and relevant research. The field work collects information through questionnaires. conversations. in-depth interviews and focus group discussions. The research results demonstrate the development of a Creative Art and Culture street in Chiang Saen. Chiang Rai province. such as making a logo which is a symbol of Chiang Saen. designing a Lanna flag. making photographic landmarks. which are concrete and measurable.

Keywords : Development. Culture street. Creative Art

บทนำ

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินโครงการถนนสายวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน โดยมีโครงการที่เข้าร่วม แล้วจำนวน 22 แห่ง และมีโครงการที่ได้รับงบประมาณทำอย่างต่อเนื่องจำนวน 4 แห่ง ซึ่งในแต่ละปีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ส่งแบบสำรวจการขอเข้าร่วมโครงการถนนสายวัฒนธรรม แต่ละจังหวัดทั่วประเทศได้สมัครเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 50 โครงการต่อปี และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีในถนนสายวัฒนธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้แก่ การส่งเสริมให้ศิลปินพื้นบ้านมีรายได้ และการสาธิต พร้อมจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งในการจัดกิจกรรมดังกล่าวสามารถทำให้ถนนสายวัฒนธรรมมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 และมีผู้เยี่ยมชมถนนสายวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 30

ในการนี้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เห็นควรดำเนินโครงการถนนสายวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้สังคมตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญา พัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากร องค์กรภาคีและแหล่งเรียนรู้ ทางวัฒนธรรมโดยมีพันธกิจในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในการอนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน ปกป้องคุ้มครอง จารีตประเพณี ภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสมในสังคม ส่งเสริม สนับสนุนการนำเนื้อหาสาระทางวัฒนธรรม มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เห็นควร

19-20 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมสมเด็จพระมหาธีรราชวิทยาลัยสงฆ์ลพบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดำเนินโครงการ ถนนสายวัฒนธรรมขึ้น โดยร่วมกับชุมชนในพื้นที่คัดเลือก เส้นทางที่สะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่โดดเด่นออกมาให้เห็น อย่างเป็นรูปธรรม เช่น อาคาร สถาปัตยกรรมในย่านชุมชนเก่าแก่โบราณ ตลาด วัด โบราณสถาน ศาสนสถาน และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แสดงมา ให้เห็นในลักษณะของอาชีพ ความรู้เชิงช่าง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี ฯลฯ ซึ่งถนนสายวัฒนธรรมจะได้รับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่สาธารณะ ให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกทางศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ หรือเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ โครงการถนนสายวัฒนธรรมเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จะช่วยในการกระตุ้นจิตสำนึก ให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น จนเกิดการอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนและของชาติอย่างยั่งยืน และใช้มรดกทางวัฒนธรรม ในการสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมให้เกิดแก่ชุมชน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในการเพิ่มมูลค่าของทุนทางวัฒนธรรมด้วย ทั้งนี้ได้กำหนดดำเนินโครงการใน 30 แห่ง ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะพิจารณาจากศักยภาพของทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่และความพร้อมของชุมชนเป็นสำคัญ (สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 6 เชียงใหม่. 2558 : 66)

อำเภอเชียงแสนได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วตลอด 20 กว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการค้าต่างประเทศ โดยเชียงแสนได้รับการประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion - GMS) เมืองเชียงแสนเป็นเมืองโบราณที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดของแคว้นล้านนา หลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีแสดงให้เห็นว่าเมืองเชียงแสนมีการพัฒนาเนื่องจากเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจการปกครอง ศาสนาและศิลปกรรม เมืองเชียงแสนในปัจจุบัน ได้มีการยกฐานะเป็นอำเภอเชียงแสนที่เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงราย ในปี 2500 อำเภอเชียงแสน ได้มีการพัฒนานุรักษ์โบราณสถานและวัตถุโบราณมานาน กรมศิลปากรได้มีการบูรณะจัดสภาพภูมิทัศน์รอบโบราณสถานขึ้นเป็นอนุสรณ์สถาน เพื่อการสงวนรักษาคุณค่าที่เป็นมรดกของล้านนาและเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมของล้านนาที่มีความสำคัญของประเทศไทย โบราณสถานของเมืองเชียงแสนทั้งภายในและนอกเมืองส่วนใหญ่ได้รับการขุดค้น ขุดแต่ง บูรณปฏิสังขรณ์ และปรับปรุงภูมิทัศน์แล้ว โดยเฉพาะ

กำแพงเมือง ป้อม คูเมือง รวมถึงวัดวาอารามต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเข้มข้น ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ด้วยนโยบายของทางจังหวัดที่ผลักดันเชียงใหม่ขึ้นเป็นแหล่งมรดกโลก เมืองเชียงใหม่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเมือง

เนื่องจากเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอเชียงใหม่และเทศบาลตำบลเวียงเชียงใหม่ พื้นที่เต็มไปด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างทั้งของส่วนราชการและเอกชน รวมถึงบ้านเรือนราษฎร ร้านค้า ตลาด ท่าเรือ วัด สถานศึกษา บ้านพักและรีสอร์ท หน่วยงาน ด้านการค้า ศุลกากร การท่องเที่ยว และพิพิธภัณฑ์ โดยมีโบราณสถานแทรกตัวอยู่เป็นระยะพื้นที่ด้านทิศใต้ภายในเมืองมีสภาพเป็นชุมชนหนาแน่นน้อยกว่าพื้นที่ด้านทิศเหนือ บางส่วนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ พื้นที่นอกเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม บางส่วนเป็นชุมชนเมือง นิคมอุตสาหกรรม และป่าไม้ สถานที่สำคัญต่างๆ ของเชียงใหม่ ล้วนมีประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น พื้นที่ภายในและโดยรอบเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งยังเป็นแหล่งค้าขายระหว่างประเทศที่สำคัญ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากมาย แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ เช่น เมืองโบราณเชียงใหม่ เมืองโบราณเชียงใหม่ วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุผาเงา วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระยืน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่ น้ำตกบ้านไร่ สบรวกหรือสามเหลี่ยมทองคำ เวียงเชียงใหม่หรือเวียงสบบวก พระธาตุดอยปุยเข้า หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์บ้านฝิ่น เวียงหนองล่อง ทะเลสาบเชียงใหม่ และยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ไทยวน ไทลื้อ อุโลอาชาดอยสะงะ ม้งชาวบ้านธารทอง เข้าบ้านห้วยก๊วน ส่วนประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเชียงใหม่ เช่น ปอยหลวง ทานสลาก สืบชะตาเมือง พ.ศ. 2530 เมืองเชียงใหม่ได้รับการบรรจุเป็นโครงการบูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์แห่งชาติ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 มีเป้าหมายที่จะสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเมืองเชียงใหม่และบริเวณในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อดำเนินงานปรับปรุงบูรณะโบราณสถานและสภาพภูมิประเทศให้เกิดบรรยากาศ เพื่อให้เศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์สูงสุด (สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 6 เชียงใหม่. 2558 : 96)

การส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอเชียงใหม่ด้านการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดเชียงใหม่และการที่จะให้คนในพื้นที่ตระหนักถึงโบราณสถานซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าของจังหวัด

ชายแดน การจัดกลยุทธ์ทางการตลาดที่จำเป็นเป็นในการสร้างเสริมเศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้เกิด
รูปธรรมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดมีความจำเป็นจะต้องให้ชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการด้าน
แผนงานดำเนินงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และความพร้อมของประชาชน การ
ศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะต้องกระตุ้นให้การมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามามีบทบาทรับผิดชอบและเห็น
ความสำคัญของการท่องเที่ยวทำให้เกิดการร่วมมือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย

เมืองเชียงแสนปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเมือง เนื่องจากเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอเชียงแสน
และเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน พื้นที่เต็มไปด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างทั้งของส่วนราชการและเอกชน
รวมถึงบ้านเรือนราษฎร ร้านค้า ตลาด ท่าเรือ วัด สถานศึกษา บ้านพักและรีสอร์ท หน่วยงานด้าน
การค้า ศุลกากร การท่องเที่ยว และพิพิธภัณฑ์ โดยมีโบราณสถานแทรกตัวอยู่เป็นระยะพื้นที่ด้านทิศ
ใต้ภายในเมืองมีสภาพเป็นชุมชนหนาแน่นน้อยกว่าพื้นที่ด้านทิศเหนือ บางส่วนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม
ทั้งทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ พื้นที่นอกเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม บางส่วนเป็นชุมชนเมือง
นิคมอุตสาหกรรม และป่าไม้ สถานที่สำคัญต่างๆ ของเชียงแสนล้วนมีประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าที่
สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น พื้นที่ภายในและโดยรอบเชียงแสนมีแหล่งท่องเที่ยวที่
สำคัญมากมาย ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งยังเป็น
แหล่งค้าขายระหว่างประเทศที่สำคัญ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากมาย แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ เช่น
เมืองโบราณเชียงแสน เมืองโบราณเชียงแสนน้อย วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุผา
เงา วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระยืน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน น้ำตกบ้านไร่ สบรวก
หรือสามเหลี่ยมทองคำ เวียงเชียงเมียงหรือเวียงสบรวก พระธาตุดอยปู่เข้า หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยม
ทองคำ พิพิธภัณฑ์บ้านฝิ่น เวียงหนองล่อง ทะเลสาบเชียงแสน และยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติ
พันธุ์ต่างๆ เช่น ไทยวน ไทลื้อ อุโลอาชาดอยสะงะ ม้งชาวบ้านธารทอง เข้าบ้านห้วยกว๊าน ส่วน
ประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเชียงแสน เช่น ปอยหลวง ทานสลาก สืบชะตาเมือง ตาม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รูปแบบและกลไกการดำเนินงานการสาธารณสุข
มูลฐานได้พัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม และการพัฒนาหมู่บ้านการดำเนินงานเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่มี
อย่างต่อเนื่องและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

ผู้วิจัยสนใจในการที่จะศึกษา การพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนา

รูปแบบของถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนนำเสนอรูปแบบ
การพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ไปสร้างชุดองค์ความรู้
แล้วเผยแพร่แก่สาธารณะชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบของถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อนำรูปแบบการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่จังหวัดเชียงใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องนี้มีการทบทวนวรรณกรรมดังนี้คือ

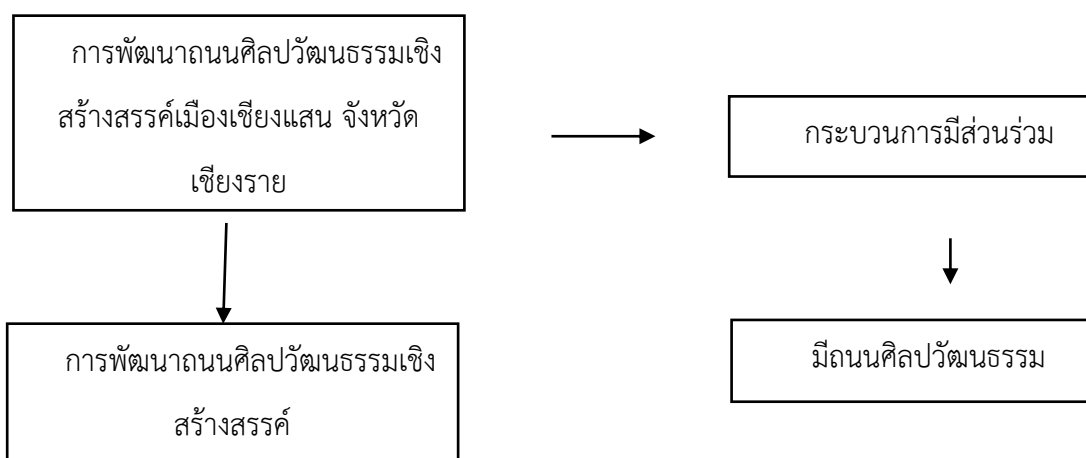
ประสิทธิ์ สว่างศรี งานวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการพื้นที่โบราณสถานเมืองเชียงใหม่ผ่าน
กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า เมืองเชียงใหม่เป็นพื้นที่เมืองโบราณที่
มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทั้งในทางโบราณคดี และเอกสารทางประวัติศาสตร์ดังจะเห็นได้อย่าง
ชัดเจนจากซากทางโบราณคดี มีจำนวนวัดทั้งที่เป็นวัดร้างและวัดที่ถูกนำกลับมาบูรณะใช้ใหม่จำนวน
ทั้งสิ้น ๗๖ แห่ง

สุณีย์ บริสุทธิ์ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความตระหนักของชุมชนเชียงใหม่ต่อคุณค่า
ด้านโบราณสถานเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถาน ไว้อย่าง
ยั่งยืนสืบไปถึงลูกหลาน อีกทั้งยังมีแนวทางให้ชาวเชียงใหม่สามารถสร้างรายได้ จากโบราณสถาน ใน
รูปแบบของการให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานของเชียงใหม่

เอกสิทธิ์ เรือนทอง ได้ทำงานวิจัยเรื่อง พัฒนาการของแผนผังโบราณสถานในเมืองโบราณ
เชียงใหม่และเชียงใหม่ย่อย พบว่า แผนผังของโบราณสถานในเมืองโบราณเชียงใหม่และเชียงใหม่
น้อย ทั้ง 4๕ แห่ง ในพื้นที่ อ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย
ตามแนวคิด/ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

กระบวนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

1. ศึกษารวบรวมเอกสารแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบของถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

.2) เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงเพื่อให้เห็นถึงรูปแบบและกระบวนการพัฒนางานวิจัยโดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) จากการมีส่วนร่วมของ

หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อสรุปประเด็นการนำไปสู่การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

3) สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประเพณีและวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี ปรากฏท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เพื่อระดมแนวคิด มุมมองที่มีผลต่อการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำไปสู่การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ได้มาซึ่งการพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

4) เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาข้อมูลสรุปในเชิงสถิติจากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อนำไปสู่การประมวลผลข้อมูล และศึกษาเชิงความสัมพันธ์ถึงมุมมองของ รูปแบบของถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนา ปรากฏท้องถิ่น ผู้นำชุมชน

5) สรุปผลการวิจัยที่ได้คือ มีป้ายจุดถ่ายรูปไว้ตรงหน้าวัดเจดีย์หลวง และ ร่มน้ำโขง/มีตุ๊กตานาไว้ 2 ข้างทางถนน

6) นำเสนอผลงานวิจัย ทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาบทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปได้ ดังนี้คือ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารและภาคสนาม ภาคเอกสารเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ผลที่ได้คือ มีป้ายจุดถ่ายรูปไว้ตรงหน้าวัดเจดีย์หลวง และ ร่มน้ำโขงตลอดจนถึงมีตุ๊กตานาไว้ 2 ข้างทางถนน

การอภิปรายผล

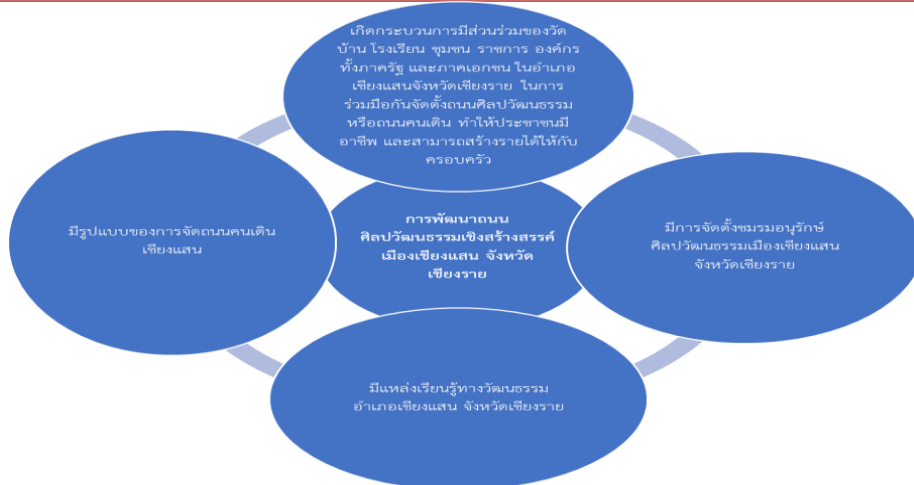
จากการศึกษาบทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาถนนศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมีงานวิจัยที่สอดคล้องของ มานิตย์ ไชยภักดิ์ งานวิจัยเรื่อง การสร้างคุณค่าวัฒนธรรม

และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในเขต
เวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตเวียงเชียงแสนที่พบในปัจจุบันนั้นหลอมรวมมาจากความหลากหลายของกลุ่มประชาชนที่
โยกย้ายเข้ามาอยู่เวียงเชียงแสนในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 โดยมีแม่น้ำโขงเป็นจุดศูนย์กลาง ก่อนจะเข้าสู่
ยุคเร่งรัดพัฒนาชนบทส่งผลให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาต่าง ๆ เปลี่ยนไปจาก 2 ปัจจัยคือ (1) ปัจจัย
ภายใน อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนอาชีพของประชาชนซึ่งต้องรับแรงท้าทายให้มีความสำคัญ
กับประเพณีพิธีกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ น้อยลง (2) ปัจจัยภายนอก เป็นผลมาจากโครงการ
พัฒนาที่มุ่งยกระดับให้เชียงแสนเป็นพื้นที่เศรษฐกิจการค้าชายแดน นับตั้งแต่แผนนโยบายการเปลี่ยนสนาม
รบเป็นสนามการค้า มาจนถึงการเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษโดยการวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้กิจกรรมการ
จัดกาดก๋อมและการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อสร้างคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเชียงแสนใน 5 ด้าน
คือ (1) คุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ โบราณคดีที่เป็นแหล่งเรียนรู้และสาธารณสมบัติที่สำคัญ ของชาติ (2)
คุณค่าเชิงวัฒนธรรมและสัญลักษณ์ อันถิ่นฐานบ้านเกิดแห่งบรรพชนของชาวยวนและต้นกำเนิดพุทธ
ศิลป์เชียงแสน(3) คุณค่าเชิงสังคม ในฐานะเป็นเมืองโบราณที่ยังมีชีวิต เป็นเมืองท่าที่สานสายสัมพันธ์
ระหว่างประชาชนสองฝั่งแม่น้ำโขงและเมืองท่าเชียง (4) คุณค่าเชิงความเชื่อ ศาสนา การวางผังที่ตาม
จักรวาลคติและ (5) คุณค่าเชิงความงาม ที่มีมนต์เสน่ห์จากความงามของแหล่งโบราณคดีท่ามกลาง
สภาพธรรมชาติทั้งภูเขา หุบเขาและแม่น้ำโขง นำไปสู่การจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชนโดยกลุ่มคุณค่า
เชียงแสน ที่นำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่พบมาออกแบบเป็นกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวชมเมือง
โดยรถราง จักรยาน และฐานกิจกรรมสร้างประสบการณ์ คุณค่าเชียงแสน เช่น บ้านขนม บ้านชะป๊ะ
อาหาร บ้านร้อยซึ้ง บ้านหมอเมือง บ้านสวยดอก เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้คือ

รายงานสืบจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1 เรื่อง “พระพุทธศาสนา กับ แนวโน้มโลกยุคใหม่ : วิถีคุ
บาศรีวิชัยสู่อารยธรรมร่วมสมัย” “Buddhism and New Global Trends : The Footprint of Khrua Sriwichai Towards
Contemporary Civilization”

สรุปได้ว่าองค์ความรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมเชิง
สร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า มีการออกแบบถนนศิลปวัฒนธรรม และเกิดความ
ร่วมมือของวัด บ้าน โรงเรียน ชุมชน ราชการ ในการช่วยขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชน มี
อาชีพ มีรายได้ จากการนำสินค้าไปจำหน่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายการขับเคลื่อนระดับมหภาคและภาครัฐ
ในระดับท้องถิ่นและให้การส่งเสริมการพัฒนาในระดับชุมชน
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมในลักษณะของการให้ความรู้เพื่อกระตุ้นให้เกิด
มิติการเรียนรู้การสนับสนุนในด้านของการสร้างเครือข่ายของชุมชนและเครือข่ายทางด้านความรู้
วิชาการ

References

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- _____. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาหมกุฏราชวิทยาลัย. (2525). พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐคตปิฎก 2525. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาหมกุฏราชวิทยาลัย.
- _____. (2534). พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด 91 เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาหมกุฏราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). ปกรณวิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรณวิเสส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญาน.
- _____. (2532). อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาอรรถกถา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2539). ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาฎีกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2561). การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการอนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน ปกป้องคุ้มครองจารีตประเพณี ภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรม. เชียงราย : โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2561). ศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์. เชียงราย : โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 6 เชียงใหม่. (2558). การส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊ค.
- ศักรินทร์ มงคลอิทธิ. (2558). รูปแบบและกระบวนการพัฒนาการพัฒนาเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊ค.
- วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง. (2560). การอนุรักษ์และจัดการมรดกทางวัฒนธรรม: โครงการความร่วมมือระหว่าง 5 มหาวิทยาลัย และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย.